

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Tårnbygningen i Trolldhede

Et tidsbillede af en periode i Trolldhedes historie

Af lokalhistoriker ved Trolldhede Lokalarkiv

John Søndergaard Nielsen

Et billede åbner ofte for mange historier. Ikke blot om bygningen, men måske i højere grad om de mennesker, der har haft tilknytning til den. Det gælder også dette billede af "Tårnbygningen", som blev opført i perioden 1903-1907. Billedet er fra ca. 1910-1912. Efter flere om- og tilbygninger blev grunden efter 112 år ryddet i 2019 til fordel for et nyopført butikshus på Nr. Viumvej i Trolldhede.

Indledning

Når historien skal fortælles, er man afhængig af tilgængelige materialer i form af arkivalier, dokumenter, billeder, erindringer osv. Og altid er det øjnene som ser, der afgør, hvad der bliver udlagt om et billede og andet materiale. I denne artikler handler det hovedsageligt om personer, som har haft en direkte tilknytning til eller en relation til *Tårnbygningen i Troldhede*. Med udgangspunkt i billedet på forsiden, sætter artiklen fokus på såvel grunden, bygningerne, ejerne og en række relaterede personer.

I forbindelse med min forberedelse til udarbejdelsen af artiklen har jeg taget et kontrolleret men samtidigt subjektivt valg. Det har været vigtig for mig, at få beskrivelserne så nøjagtige som overhovedet muligt. En række andre personer og begivenheder end de nævnte, har på lignende måde haft en stor betydning for Troldhede og byens udvikling i den beskrevne periode for mere end 100-150 år siden. Enkelte af disse kommer jeg også nærmere ind på, hvor det giver historien et bredere fundament. Ingen af de nævnte er længere iblandt os, men vi skylder dem og alle andre, der var med til at bygge byen op, en stor tak for det de har betydet gennem tiden for Troldhede som by og samfund. Mange andre personer og begivenheder kunne derfor med lige så god ret være inkluderet i artiklen. Det er således på ingen måde et forsøg på at give et udtømmende billede af livet og tiden i Troldhede, da byen begyndte at tage form i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet. Det var imidlertid en periode med indiskutabel indvirken på Troldhedes udvikling som samfund, hvor anlæggelsen af jernbanen mellem Skjern og Herning fik afgørende betydning. Med *Jernbaneloven af 18. juni 1879* blev Herning-Skjern banen en realitet. Den 18. oktober 1881 åbnedes banen og stationen var anlagt og dermed var Troldhede Stationsby en realitet. Samtidig blev Troldhede også postmæssigt centrum for et stort opland, som tiltrak mange besøgende. Butikkerne og handlen blomstrede. Senere fik brunkulsbrydningen under de to verdenskrige en enorm betydning for byen og dens udvikling. Mange flyttede til egnen fra nær og fjern, og de stiftede familier, boede til leje eller byggede selv deres huse.

Hovedparten af indholdet i artiklen er hentet i diverse arkiver, aviser, skøde- og panteprotokoller, tilgængelige webbaserede slægtstræer, lokalarkiver, behjælpelige lokalhistorikere og ikke mindst Troldhede Lokalarkiv, Danske Slægtsforskere og dets online bibliotek *Danskernes Historie Online*.

Sidst men ikke mindst skal der lyde en stor tak til de 800 følgere og bidragydere på Facebook-gruppen "*Gamle Billeder fra Troldhede*" for deling af deres historier og billeder.

Det er mit håb, at læseren kan få en fornemmelse af initiativrigdommen ved byens grundlæggelse og opstart som egnens knudepunkt. Sammen med min tidligere kortlægning i 2023 af samtlige ejendomshandler og udstykninger mm. i *Viumkrog Ejerlav*, som kan findes på *troldhdearkiv.dk*, er det mit håb, at artiklen kan være et bidrag til fortællingen om Troldhedes historie. Hvis det samtidigt kan være en inspiration for andre til at arbejde videre med materialet, og forhåbentlig finde frem til nye og supplerende vinkler på lokalhistorien, vil det kun glæde mig.

April 2024

John Søndergaard Nielsen

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Billedet med mange iboende historier.	4
Fra udstykninger til udvikling.	4
Driftig igangsætter satte skub i byens udvikling.	4
En periode med skiftende ejere og forskellige lejere i <i>Tårnbygningen</i>	6
Tårnbygningen som udlejningsejendom.....	6
<i>Tårnbygningen</i> sælges tilbage til tidligere ejer.....	7
Carl Ferdinand igen aktiv i Troldhede.	7
Forskellige forretninger i Tårnbygningen.....	8
Ny retning for Carl Ferdinand og Ane Cathrine.	9
Opsynsmand ved "Lyng" og fortsat aktiv på ejendomsmarkedet.	11
Fem år med "Gårdsviggård" i Sdr. Felding.....	11
Carl Ferdinand døde og enken Ane Cathrine solgte gården.....	12
Den første købmand i <i>Tårnbygningen</i> var en uddeler.....	12
En ny og mere stabil ejerperiode for ejendommen.....	12
Billedet som kilde til interessante historier.	15
Kreaturhandlerens enke.	16
Livet fortsatte for Ane Flodgaard.....	17
Carl Hussmann var selvstændig slagter i Troldhede.	17
Slagteren giftede sig med kreaturhandlerens enke.....	18
Afslutning	19

Billedet med mange iboende historier.

Billedet i indledningen stammer fra den store billedsamling i Troldhede Lokalarkiv. Det har bl.a. været vist i Facebook-gruppen *Gamle Billeder fra Troldhede*, og viser den gamle købmandsforretning på Dalgasgade eller **Tårnbygningen**, som den også blev kendt som. Herfra blev der fra byens start og i mange år drevet flere af byens førende forretninger. Op gennem tiden har ejendommen haft skiftende ejere, som bliver nærmere beskrevet.

Med udspring i billedet, vil jeg forsøge at give nogle af svarene på spørgsmålene:

- Hvad ved vi om ejendommen og dens ejere gennem tiden?
- Hvad skete der videre med disse mennesker og med butikken/ejendommen?
- Hvem ser vi på billedet i døren til butikken, hvilken tilknytning havde de til ejendommen, og hvad var deres historie?

Fra udstykninger til udvikling.

Tilbage i 1884, helt nøjagtig den 27. september, udstykkede **Mads Madsen Rahbek (1832-1888)** jorden fra "*Viumkrog*" og ejerlavet fik naturligt nok samme navn. Hovedmatrikel var nr. 1a og udgjorde hele ejerlavet indtil udstykningen tog fart. En af matriklerne, som blev udstykket fra hovedmatriklen, var matrikel nr. 1s. Da Mads Madsen Rahbek imidlertid døde kun 56 år gammel i 1888, måtte enken **Bodil Kirstine Rahbek** overtage gården. Og det var hende, som forestod den videre udstykning fra *Viumkrog* efter 1888.

Matrikel nr. 1s udgjorde ved udstykningen et samlet areal vest for det, som senere blev Dalgasgade og Gåsdalvej. Den 14. juni 1889 solgte Bodil Kirstine Rahbek matrikel nr. 1s til smed **Johannes Rasmussen**. Efter en kort periode i Troldhede emigrerede han først til Alberta, Canada og senere flyttede han sammen med resten af familien til Lewistown i staten Montana i USA. Her døde han den 11. september 1913 kun 50 år gammel. Inden han emigrerede, havde han solgt han matrikel 1s videre til **Vesti Peder Jakobsen** den 10. august 1891.

Han ejede matriklen i ti år, inden den blev solgt videre til murer **Rasmus Knudsen** den 21. marts 1901. Efter halvandet år solgte Knudsen matriklen videre til **Marie Cathrine Pedersen** (ugift) af Troldhede, Det skete med virkning fra den 8. september 1902. Hun havde matriklen kortvarigt, idet hun allerede den 2. februar 1903 solgte den videre til **Ane Eskesen**, som stammede fra Fiskbæk. Også hun gennemførte en hurtig handel blot fire måneder senere den 12. juni 1903, da hun solgte matriklen videre til tømremester **Carl Ferdinand Hansen**. Grunden var da stadig ubebygget.

Driftig igangsætter satte skub i byens udvikling.

Carl Ferdinand Hansen, som var en aktiv håndværker, opførte og handlede en del ejendomme i Troldhede og omegn. Som noget af det første efter købet af matrikel 1s udstykkede han straks arealet den 4. juli 1903, hvor matr.nr. 1bt og 1bx udstykkedes som selvstændige matrikler, hvor 1bx senere fik adressen Blichersgade 3-5.

Det var også Carl Ferdinand Hansen, der på den nu udstykkede matr.nr. 1bt lod opføre den flotte *Tårnbygning*, som fremgår af billedet på forsiden. Bygningen blev opført i perioden 1903-1907 og fik senere adressen Dalgasgade 11. Herfra blev der drevet forskellige forretninger og senest en købmandsforretning gennem en længere årrække.

Carl Ferdinand Hansen

Kilde: Lokalthistorisk Arkiv i Herning.

Fotolink:

<https://arkiv.dk/vis/4292565>

Carl Ferdinand Hansen blev født i Madum Sogn den 26. maj 1878 som søn af banevogter Jacob Hansen og Nikoline Larsen. Familien var mellem 1875 og 1878 flyttet fra Frederikshavn-egen i Vendsyssel til Madum i Vestjylland, idet faderen havde fået arbejde som ledvogter ved Jernbanen. Kort tid herefter blev Carl Ferdinand født. Hans far stammede fra Stilling i Sorø Amt og moderen var fra Flade i Elling Sogn ved Frederikshavn.

*Carl blev konfirmeret med aldersdispensation den 24. april 1892 i Assing Kirke. Moderen var nu død og hans far var ekstramand og ansat ved banen. Ved folketællingen 1. februar 1901 var Carl tømrer og boede i Lyhne Sogn hos sin fire år ældre bror, smed Kristian Aagaard Hansen. Herefter flyttede han til Troldhede for at starte op som selvstændig tømrer. Som 25-årig købte han den 12. juni 1903 matrikel nr. 1s af Ane Eskesen. Og tre uger senere den 4. juli 1903 frastykkede han fra 1s den matrikel, som kom til at hedde 1bt, og hvorpå den senere **Tårnbygning** blev opført i 1906.*

Der havde åbenbart også været tid til at finde kærligheden, for den 22. oktober 1903 blev Carl Ferdinand gift i Skjern Kirke med pigen **Ane Cathrine Christiansen** fra Skjern. Hun var født den 17. juli 1877 på Lundenæs Mark i Skjern Sogn som datter af ugifte *Karen Jensen* på 32 år fra Albæk ved Skjern (1845-1930) og udlagte barnefader, ungkarl *Johan Christian Christiansen* i Aadum, som havde givet tilladelse til, at hun måtte døbes med hans navn. Ane Cathrine var i 1895-96 elev på Hoven Kvindehøjskole, hvorfra hun fik eksamen som lærerinde, også kaldet småbørns- eller vinterlærerinde. Samme år kom hun til Bølling Skole, hvor hun virkede helt indtil 1902. Ved folketællingen 1. februar 1901 i Bølling Skole boede hun hos lærer Niels Bendtsen og hans hustru Dorthe Marie samt deres to børn. Hun stod i tællingen opført som *Kathrine Christensen*. Efter vielsen brugte hun selv *Anne Kathrine Hansen* eller blot *Anna Hansen*.

Ved brylluppet den 22. oktober 1903 var forloverne Carl Ferdinands storebror, landmand Jens Peder Hansen fra Assing og lærer Niels Bendtsen fra Bølling, hvor Ane Cathrine havde været lærerinde. Jens Peder Hansen boede i Brunhede lige på den anden side af sognegrænsen til Assing¹. Han var udover at være landmand også tømrer ligesom sin bror Carl. Måske var det netop Jens Peder, som overtalte sin bror til at flytte fra Lyhne til Troldhede umiddelbart efter giftermålet i oktober 1903. Byen var i vækst og der var brug for håndværkere. På få år fik Carl Ferdinand sig etableret med en god forretning og deltog i mange licitationer i omegnen af Troldhede. Ved folketællingen den 1. februar 1906 stod Carl opført som tømrer i Troldhede tillige med hustruen

¹ Folketællingen i Assing 1. februar 1906

Ane Cathrine. Derudover havde de to tømrersvende og to tømrerlæringe i husstanden. Der var ingen børn i ægteskabet, hverken på dette tidspunkt eller senere.

En periode med skiftende ejere og forskellige lejere i *Tårnbygningen*

Da den nybyggede *Tårnbygning* stod færdig i 1906, havde Carl Ferdinand Hansen tilsyneladende gjort sit arbejde. Den 15. januar 1907 begyndte han annonceringen om salg af ejendommen, som blev bragt flere gange og senest den 8. august 1907:

Et nyt Hus med Snedkerforretning ved Troldhede St. ønskes solgt snarest muligt. Gode Prioritetsforhold. Henvendelse til undertegnede Ejer. C.F. Hansen. Troldhede St.

Den 30. november 1907 lykkedes det ham at sælge matr.nr. 1bt inkl. den nyopførte *Tårnbygning* til **Catharus Christensen**. Købesummen var på kr. 8.000, som blev udredt med kr. 4.300 kontant og et panteobligationslån på kr. 3.650 udstedt til Carl Ferdinand Hansen. Han forlod herefter Troldhede sammen med sin hustru for at flytte til Silkeborg, hvor de den 1. februar 1911 var opført i folketællingen. Deres videre livsforløb, som bringer dem tilbage til egnen, beskrives senere i artiklen.

Tårnbygningen som udlejningsejendom.

Catharus Christensen drev ikke selv forretning fra ejendommen, men udlejede den til andre handlende/beboere. Blandt andre til **Ane Flodgaard**, som ses på billedet i indledningen, hvor hun står i butiksdøren sammen med nogle af sine børn. Dette billede og hendes videre skæbne beskrives nærmere i afsnittet på side

Catharus Christensen (døbt Katarus Kristensen) blev født 13. maj 1883 i Elkjær Plantage i Sulsted Sogn i Kær Herred i Aalborg Amt, hvor faderen var plantør. Forældrene var plantør Jørgen Kristian Kristensen, født 2. marts 1852 i Hejnsvig og hustru Ane Kirstine født 14. august 1851 i Skanderup. I februar 1901 var Catharus i København, og kom til Troldhede i 1905 fra Juellingsholm i Sdr. Omme, hvor faderen nu var plantør. Den 12. august samme år blev Catharus gift i Nr. Vium Kirke med Maren Kirkegaard Jensen, født 27-10-1883 i Bjørslev. Ud over datteren overtog Catharus også gården i Bjørslev efter svigerforældrene, Peder Jensen og Pedersine Christensen, som blev boende i gården på aftægt.

Ved folketællingen den 1. februar 1911 var familien stadig i Troldhede på matr.nr. 1bt². De havde børnene: Aksel Peder Emil Christensen, der var født den 22. april 1906 i Bjørslev, Nr. Vium; Christian Gunnar Christensen, født 8. juni 1908 i Troldhede samt

*Maren Kirkegaard Jensen
Catharius Christensen*

Kilde: Lokalhistorisk Arkiv i Herning.
Fotolink:
<https://arkiv.dk/vis/4566867>

² Folketællingen angav som nævnt i forrige afsnit, at familien boede på matr.nr. 1s. Men da denne matrikel allerede den 4. juli 1903 var udstykket i 1bt og 1s, var det faktisk matr.nr. 1bt, som Catharus Christensen ejede og beboede. Matr.nr. 1s udgjorde efter udstykningen i 1903 det resterende jordstykke, det senere Blichersgade 3-5, som landpost Jens Frøslev Jensen havde købt af Carl Ferdinand Hansen den 16. december 1904.

Hulda Marie Christensen, født 2. marts 1910 i Troldhede. Hulda døde ca. 1993 i København og var da enke efter Fredo Arne Gerhardt Larsen (1913-1975). Desuden boede Catharus' mor, Pedersine hos dem ved denne folketælling i 1911. Hun var blevet enke efter sin mand, Peder Jensen, som var afgået ved døden den 3. januar 1909 på gården i Bjørslev, 72 år gammel.

Tårnbygningen sælges tilbage til tidligere ejer.

Catharus Christensen var den 1. juni 1910 blevet ansat som ekstraarbejder ved DSB i Troldhede. Kort tid herefter sælger han *Tårnbygningen* til den tidligere ejer Carl Ferdinand Hansen til en pris på kr. 7.350. Han generhvervede således ejendommen den 21. marts 1911 med en fortjeneste på kr. 650,- og skødet blev tinglyst den 20. april samme år.

Efter således godt ni år i Troldhede flyttede Catharus og familien i foråret 1914 fra Troldhede, da han blev forflyttet inden for DSB fra Troldhede Station til et job som banearbejder ved Skanderup Station i Skanderborg Amt. Familien flyttede ind på Hestehaven i Vogterhus nr. 1 i Skanderup Sogn. Godt et års tid senere fik de den 11. juli 1915 sønnen Rudolph Catharus Vilmar, som imidlertid døde af kighoste kun ni måneder gammel den 13. april 1916. Han blev begravet den 20. april 1916 på Skanderup Kirkegård. Allerede den 7. august 1916 fik de atter en søn, som de også gav navnet Rudolf Catharus Vilmar. Fem år senere den 13. oktober 1921 fik de datteren, Anne Louise, som også blev født i Skanderup.

Familien måtte igen flytte, da Catharus den 1. april 1923 blev forflyttet til en stilling som depotmedarbejder ved D.S.B. i Silkeborg. Her blev han tillige bestyrelsesmedlem og kasserer i Silkeborg Fællesafdeling (Jernbane) fra 1926 til 1928. Maren og Catharus boede da på Ørnsøvej 18, Silkeborg, hvilket de også gjorde ved folketællingen den 5. november 1930. Sønnen Rudolf, der nu var syv år og datteren Anne Louise på ni år, boede begge hjemme hos forældrene. Sønnen Christian Gunner Christensen på 21 år var gartnermedhjælper, men aftjente sin værnepligt. I 1935 ved Anna Louises konfirmation, var familien stadig på Ørnsøvej 18 i Silkeborg i Vogterhus nr. 18, hvor de også boede ved folketællingen den 5. november 1940. Catharus var da stadig ved D.S.B. og hustru Maren var ledvogterske. Datteren Anne Louise der nu var blevet 21 år, var sy-elev og boede hjemme hos dem. Sønnen Rudolf Catharus Vilmar blev den 22. december 1939 gift med Tove Christine Christensen i Fredericia. Ved folketællingen den 5. november 1940 var han tjener, og parret boede på Købmagergade 56B, 2. sal, Fredericia.

I skatteårbogen for Silkeborg 1954/55 stod Catharus opført som pensionist og bosiddende på adressen Ravnholtvej 15 i Silkeborg. Maren døde 77 år gammel den 4. april 1961 i Silkeborg. Syv år senere den 1. april 1968 døde Catharus på De gamles Hjem på Sanatorievej i Silkeborg. Han blev næsten 85 år gammel og blev bisat den 6. april 1968 på Vestre Kirkegård, Mariehøj Sogn, Silkeborg.

Carl Ferdinand igen aktiv i Troldhede.

Da Carl Ferdinand Hansen købte *Tårnbygningen* tilbage den 21. marts 1911, var Ane Cathrine og han i Silkeborg, hvilket fremgik af folketællingen den 1. februar dette år. De boede på adressen Skolegade 60, og i folketællingen var der gjort en bemærkning om, at Carl Ferdinand var "*midlertidigt opholdende sig i Troldhede*", og stadig var tømrer. Han var formentlig rejst i forvejen

for at genoptage sin virksomhed og forberede sit genkøb af *Tårnbygningen*. Catharus Christensen var på handelstidspunktet som nævnt bosiddende i Skanderup.

Af skødet fremgik denne interessante tilføjelse:

Kjøberen indtræder i Sælgerens Rettigheder og Forpligtelser overfor de i Ejendommen boende Lejere, og oppebærer Lejen fra og med den 1. April d.A. (1911).

Tilføjelsen er interessant, fordi den understreger, at der var en eller flere lejere i ejendommen på dette tidspunkt i 1911.

Carl Ferdinand tøvede ikke længe med at annoncere sin tilbagekomst til Troldhede, så der kunne komme arbejde i hus. Den 7. april 1911 havde han denne annonce i avisen:

Carl F. Hansen, Tømrer- og Snedkermester, Troldhede St. anbefaler sig med alt til Faget henhørende. Alt Bygningsarbejde modtages i Entreprise. Tegninger og Overslag leveres.

At han nu igen var aktiv erhvervsdrivende tømrer i Troldhede, underbyggedes yderligere af en annonce i Herning Avis den 25. september 1911, hvor han søgte efter to tømrersvende til "*stadigt arbejde*". Og ved flere lejligheder deltog han i licitationer i forbindelse med opførelser af bl.a. skoler i relativ stor radius fra Troldhede. Dette fremgår af flere meddelelser i aviserne i de første par årtier i begyndelsen af 1900-tallet.

Noget kunne dog tyde på, at Ane Cathrine og Carl Ferdinand på et tidspunkt inden de kom fra Silkeborg, havde opholdt sig kortvarigt i Isenvad. Det fremgik af en begæring i Silkeborg Avis dateret den 2. august 1911, hvor overretssagfører Lauritz Hansen af Silkeborg, begærede Carl Hansen på tvangsauktion:

"... på pant- og udlægshavers vegne den af Tømrermester Carl Hansen af Troldhede, før af Isenvad, tilhørende ejendom af Ove Bodeholt i Bording Sogn, Matr. nr. 2v, stillet til Bortsalg ved en Tvangsauktion, som afholdes paa Ejendommen Mandag den 4. Sept. d.A., Form. Kl. 10. Ejendommen, der er en Plantage, staar til Eftersyn ved Henvendelse til Sognefogeden i Bording.... Hammerum Herreds Kontor i Herning, 9. august 1911. Chr. Siersted."

Tvangsauktionen blev dog kort efter aflyst med en ny meddelelse:

"Den pr. 4. Septr. d.A. berammede Tvangsauktion over Tømrer af Troldhede Carl Hansens Plantage i Bording er aflyst. Silkeborg, den 29. Aug. 1911. Lauritz Hansen."

Forskellige forretninger i Tårnbygningen

I den samlede periode på godt otte år fra slutningen af 1907 til begyndelsen af 1916 i henholdsvis Catharus Christensens og Carl Ferdinand Hansens ejertid, kan der givetvis også have været drevet forskellige forretninger på lejevilkår i bygningen, udover Carl Ferdinands tømrerforretning fra 1911.

Af det indledende billede af forretningen kan det ses, at der har været skrevet navne over døren, som er forsøgt vasket ud, bl.a. *Herreekviperingsforretning*. Desuden skiltet som hænger ud mod gaden, hvor der står: **A. Flodgaard Manufakturforretning**. Billedet beskrives i detaljer senere på side 15 i afsnittet: *Billedet som kilde til interessante historier*.

Da der ikke er registreret ejerskifter på ejendommen i perioden fra 21. marts 1911 til 24. januar 1916, må det bekræfte, at ejendommen i denne periode har været delvist udlejet.

Ny retning for Carl Ferdinand og Ane Cathrine.

Efter godt to år med tømmerforretningen i Troldhede valgte Carl Ferdinand Hansen i 1913 at søge ganske nye udfordringer som opsynsmand ved *Hedehjemmet "Lyng"* ved Stakroge i Sdr. Felding Sogn, som beskrives i det efterfølgende afsnit. Han ejede dog fortsat *Tårnbygningen* indtil den 24. januar 1916, hvor han solgte den til **Uddeler Anton Andersen** fra Vestbirk. Handlen kunne man læse om i bl.a. Holstebro Dagblad den 25. januar 1916:

Fhv. Tømmer Carl Hansen, Sdr. Felding har solgt sin ejendom "Taarnbygningen" i Troldhede By til Købmand Stougaard, Sdr. Nissum, som herefter igen har solgt ejendommen til Uddeler Anton Andersen, Vestbirk for kr. 8.800. Overtagelse straks. Handlen er ordnet Holden Nielsen³.

Han ejede den kun i godt to år, indtil han den 5. april 1918, hvor han afhændede den. Denne handel blev samtidigt starten på en mere stabil periode for ejerskabet.

De øvrige ejendomme som Carl Ferdinand Hansen havde opkøbt og fortsat ejede i Troldhede, valgte han derfor også at sælge ud af, så han fra den 1. juni 1918 ikke længere havde ejendomsbesiddelser i Troldhede:

- 30. november 1916: Matr.nr. 1cæ+1df til kreaturhandler og slagtermester Niels Knudsen Nielsen
- 10. oktober 1918: Matr.nr. 1av til muremester Jeppe Jepsen
- 31. maj 1918: Matr.nr. 1cu til muremester Jeppe Jepsen

Muremester Jeppe Jepsen, som købte de to sidstnævnte ejendomme ovenfor, var blevet enkemand, da hans første kone, Christine Christensen døde kun 30 år gammel den 27. december 1911. De var blevet viet i Sdr. Omme kirke den 19. marts 1905.

³ **Holden Nielsen**, som "ordnede" handlen af Tårnbygningen den 24. januar 1916, var identisk med **afholdsværten i Troldhede, Niels Peter Holden Nielsen**. Han var også **ejendomskommissionær** og annoncerede jævnligt i avisen, især med landbrugsejendomme. Han var født den 24. marts 1879 i Tistrup ved Varde, og gift med den to år ældre **Maren Hungeberg**. De stammede fra Gødsvang i Tistrup sogn, hvor de havde drevet en gård. I 1912 var Holden Nielsen købmand i Studsgård, inden han og familien blev afholdsværter i Troldhede.

Ejendommen som Maren Marie Jensen ejede ved giftermål med Jeppe Jepsen.

Foto: Troldhede Lokalkiv.

Et par år efter konens død blev Jeppe Jepsen gift med *Maren Marie Jensen, Troldhede* den 27. november 1913. Hun ejede på dette tidspunkt matr.nr. 1cp, beliggende på hjørnet af Dalgasgade og Buen, og kendt for storkereden på taget. Huset var blevet opført i 1900. Under firmanavnet "*Aktieselskabet Troldhede Victualiehandel*" drev hun fra august 1916 detailhandel i Troldhede. Nr. Vium Sogn. Bestyrelsen bestod af hende selv som formand, og kasserer gårdejer Christen Jensen af Nr. Vium samt arbejdsmand Jens Gren Albertsen af Troldhede. Formanden for Bestyrelsen, Maren Marie Jepsen af Troldhede, tegnede firmaet, hvor aktiekapitalen udgjorde 200 Kr., som var fuldt indbetalt.

Maren Marie Jensen solgte ejendommen til cykelhandler *Karl Heldgaard* den 31. maj 1918. Inden giftermålet oprettede de en ægtepagt, hvorved nævnte ejendom forblev hendes særeje.

Jeppe Jepsen var udover murermesterfaget også aktiv i forbindelse med brydning af brunkul ved Troldhede under 1. verdenskrig og i Søby under 2. verdenskrig. Han opførte og handlede desuden en del ejendomme i bl.a. Troldhede. Landpost *Jens Lindbjerg Jensen* købte den 3. maj 1921 matr.nr. 1eg og 1el af ham, og den 20. januar 1923 solgte Jepsen matr.nr. 1cu til slagtermester og kreaturhandler, *Niels Knudsen Nielsen*. Fra denne matrikel blev der drevet slagterforretning i mange år. Den sidste slagtermester på matriklen var slagtermester *Leo Kold*, som sammen med hustruen *Bodil* dygtigt drev forretningen.

Jeppe Jepsen var blevet optaget i "Hosebinderlauget" i forbindelse med Textilmessen i Herning den 24. juli 1952, og blev dets første medlem og Oldemand samt kendt for at være igangsætter af "Tekstilentret". Han var tekstilindustriens nestor i Hammerum Herred, og var tillige oldemand for Hammerum Herreds Hosebinderlaug, som han også var æresmedlem af.

Jeppe Jepsen

Han var landmandssøn fra Vorgod og typen på den rigtige uldgydefabrikant. Som 7-årig kom han ud at tjene som hyrdedreng. Senere lærte han murerfaget og var i en årrække murermester i Troldhede. I en kort periode var han forpagter af missionshotellet i Kibæk. Han døde den 3. juni 1971 i Herning.

Kilde:
Lokalhistorisk
Arkiv i Herning

Kilde: Karsten Thorborg, 2010 suppleret med egne noteringer.

Fotolink:
<https://arkiv.dk/>

Opsynsmand ved "Lyng" og fortsat aktiv på ejendomsmarkedet.

Inden salget af *Tårnbygningen*, var Carl Ferdinand og Ane Cathrine som nævnt allerede i løbet af 1913 flyttet fra Troldhede Stationsby til *Hedehjemmet "Lyng"* ved Stakroge, som dengang hørte under Troldhede postdistrikt. Gården "*Skovbjerg*" ved Stakroge var blev omdannet til *Hedehjemmet "Lyng"*, og var nu et opholdssted for løsladte fanger. Ikke alle kunne tilsyneladende "holde sig i skindet":

Anholdte Flygtninge! To tidligere straffede Personer, der havde begaaet Indbrud hos en Købmand i Nyborg og en Købmand i Hjulby, er i Nat blevet anholdt af Politiet i Nyborg. Den ene er en Søfyrbøder Rasmus Andreas Madsen fra Odense og den anden er Arbejdsmand J. C. Jensen fra Vardeegnen, der for en 8 Dages Tid siden flygtede fra Fangekolonien "Lyng" ved Troldhede. De er ca. 28 Aar gl. Politiet mener, at de har flere andre Forbrydelser paa Samvittigheden."

Eksemplet er fra *Holstebro Dagblad* den 29. august 1916 da Carl Ferdinand stadig var opsynsmand på stedet.

Ved folketællingen den 1. februar 1916 i Sdr. Felding var Carl Ferdinand som nævnt stadig opsynsmand ved *Hedehjemmet "Lyng"*. Hans indkomst var pr. 1. februar 1916 på kr. 1.400 årligt, hvortil kom en angivet formue på kr. 4.000.

På trods af arbejdet som opsynsmand på "*Lyng*" havde han ikke opgivet at handle med ejendomme. Hedehjemmet "*Lyng*" lå tæt på landsbyen Sandet i Sdr. Felding sogn, og da Troldhede-Kolding-Vejen Jernbanen (TKVJ) blev anlagt og indviet 25. august 1917, blev Sandet en stationsby. Som den gode handelsmand han var, så han mulighederne i at købe jord i Sandet, og dermed tjene en sum penge. En uge før banens indvielse købte Carl Ferdinand den 18. august 1917 matr.nr. 33g Sønderlandet i ejerlavet Sdr. Felding. Anno 2024 havde matriklen adressen Timlundvej 10, 7270 Stakroge og var fortsat ubebygget.

I perioden august 1917 til januar 1919 blev der gennemført følgende handler på denne ejendom med Carl Ferdinand Hansen involveret:

- Skøde fra Martinus Nielsen til Carl Hansen, Hedehjemmet "*Lyng*", dat. 18. August 1917, læst den 25. August 1917.
- Skøde fra Martinus Nielsen til fra Carl F. Hansen dat. 22. februar 1918, læst 9. marts 1918.
- Skøde fra Martinus Nielsen til Fyens Kulindkøbsforening dat. 15-2-1918, læst 9-3-1918.
- Skøde fra Fyens Kulindkøbsforening til Anders Chr. Andersen og Carl F. Hansen dat. 4-3-1918, læst 9-3-1918
- Skøde fra Carl F. Hansen til Anders Chr. Andersen, der herefter var eneejer, dateret 20-1-1919, læst 1-2-1919

Fem år med "Gårdsviggård" i Sdr. Felding.

Sammen med købmand Niels Rahbæk Sørensen fra Sdr. Felding havde Carl Ferdinand den 22. marts 1918 købt matr.nr. 16a, Overby, Sdr. Felding - også kaldet "*Gårdsviggård*". Ved handlen var han stadig opsynsmand på optagelseshjemmet "*Lyng*" ved Stakroge. Ved skøde tinglyst den 17.

januar 1920 solgte Niels Rahbæk Sørensen sin andel af gården til Carl Ferdinand Hansen, hvorefter han blev enejer af gården. Ved folketællingen året efter den 1. februar 1921 fremgik det, at Ane og Carl Ferdinand drev landbrug på gården. De havde Ane Cathrines mor Karen Jensen (også kendt som Karen Albæk) på 76 år samt to tjenestefolk boende. Karen Albæk var kommet til Sdr. Felding i 1920 fra Skjern, hvor hun bl.a. havde været vaskekone. Det hus hun da havde i Skjern overdrog hun til datteren Ane Cathrine, som havde huset til 1925, hvorefter hun solgte det til skræddermester H.K. Nielsen, Jernbanegade 6, Skjern. Ane Cathrines mor forblev ugift hele livet. Hun døde den 8. april 1930 på De Gamles Hjem i Skjern, og efterlod sig kun sin datter.

Carl Ferdinand døde og enken Ane Cathrine solgte gården.

Onsdag den 31. januar 1923 døde Carl Ferdinand godt 45 år gammel af kræft, og blev begravet på Troldhede Kirkegård. Hans enke Ane Cathrine Hansen overtog gården efter hans død, men solgte den knap et år senere den 1. februar 1924 til Sigvald Tved.

Ane Cathrine forblev enke resten af livet. Hvad der videre skete med hende, er uvist. Dog boede hun, ifølge skattebogen for Skjern 1954, på Marupvej i Skjern i en periode fra 1950 til 1957. Hun døde 80 år gammel på De Gamles Hjem den 12. november 1957, og blev ligesom sin mand begravet på Troldhede Kirkegård. Begravelsen foregik den 16. november 1957.

Den første købmand i Tårnbygningen var en uddeler.

Som det fremgik ovenfor, overtog Anton Andersen matrikel 1bt den 24. januar 1916. Han havde åbenbart set muligheden for at drive en købmandsforretning fra ejendommen. En måned efter købet, annoncerede han overtagelsen den 24. februar 1916, hvilket bl.a. kunne læses i Herning Avis:

Tirsdag d. 29. Februar begynder undertegnede en velassorteret Kolonialforretning. Gode Varer til rimelige Priser, reel og proper Betjening, skal være mit Princip. Opkøb af Æg og Skind. Betaling 2 pCt. pr. kontant, ellers en Maanedes kredit til vederhæftighed Kunder. Ærbødigst Anton Andersen, Troldhede St."

Anton Andersens periode i Troldhede blev nu ganske kort. En ung kommis hos en konkurrerende købmand i byen havde åbenbart lyst til at få sin egen købmandsforretning.

En ny og mere stabil ejerperiode for ejendommen.

Køberen var købmand **Jens Jørgen Marinus Jørgensen**. Han kom i 1917 til Troldhede fra Borris og var i starten ansat som kommis hos købmand Chr. Vestergaard Nielsen, som havde købmandsforretning på Dalgasgade 1. Kort tid efter ankomsten til Troldhede blev Jens Jørgen Marinus Jørgensen viet i Sdr. Omme Kirke med Jenny Marie Thomasine Villadsen. Vielsen fandt sted den 2. januar 1918. Jenny var datter af kroejer og ejendomsmægler Klaus Nikolaj Villadsen og hustru Petrea Eskesen, Sdr. Omme Kro.

I starten af april 1918 købte Jørgensen købmandsforretningen på matr.nr. 1bt, som Anton Andersen ejede. Overtagelsen skete allerede tirsdag den 2. april 1918 skønt skødet først blev underskrevet fredag den 5. april 1918. Ifølge skødet henstod der i ejendommen en "hvilende gæld" på kr. 3.500 med forhøjet rente til den forrige ejer Carl Ferdinand Hansen.

Købmand Jørgensen havde en solid baggrund for at kunne overtage og drive forretningen. Allerede som 16-årig var han i 1901 ansat i branchen, idet han var tjenesteydende hos bestyrer Kresten Peder Kragerup ved Brugsforeningen i Bodholt i Bording Sogn. Fem år senere ved folketællingen den 1. februar 1906 var han flyttet til Sønderby i Hee Sogn, og havde fået stilling som kommis ved Brugsforeningen "Samvirke".

Jenny og Jens Jørgen Jørgensen ved indgangen til butikken. Foto: Trolldhede Lokalarkiv

Sammen med sin hustru Jenny satte købmand Jørgensen et stort præg på byen. Han sad bl.a. i bestyrelsen for Trolldhede Andels Elektricitetsværk, der var blevet stiftet den 1. oktober 1918, som var samme år hvor købmand Jørgensen overtog forretningen.

Søren Hyldgaard Jørgensen
1920-1937

Jenny og Jens Jørgen Jørgensen fik den 27. maj 1920 sønnen Søren Hyldgaard Jørgensen. Han var handelslærling i sin fars forretning indtil han døde den 21. februar 1937 kort før sin 18-års fødselsdag af en lungebetændelse, som stødte til en influenza.

Købmand J.J. Jørgensen døde pludselig af en blodprop den 12. marts 1952. Herefter fortsatte forretningen i et kompagniskab mellem Jenny Jørgensen og Hjalmar Johnsen, hvilket blev meddelt i: "Samling af Anmeldelser til Handelsregistrene" 1952 nr. 7":

Efter at købmand Jens Jørgen Marius Jørgensen er afgang ved døden, er hans enke, fru Jenny Marie Thomasine Jørgensen, f. Villadsen af Troldhede, i hans sted indtrådt i firmaet „J. Jørgensen og Co.", Troldhede, hvis eneste ansvarlige deltagere således bliver købmand Hjalmar Johnsen af Troldhede og nævnte fru Jørgensen, der hver for sig tegner firmaet. Politimesteren i Ringkøbing m. v., den 11. juli 1952.

Efter købmand Jørgensens død blev forretningen i starten drevet videre i kompagniskabet "**J. Jørgensen & Co.**", som bestod af enken, **Jenny Marie Thomasine Jørgensen** og **Hjalmar Johnsen**, som var førstemand i butikken. Dette kompagniskab fortsatte i næsten ti år indtil Jenny Jørgensen solgte sin andel til Hjalmar Johnsen for kr. 60.000 den 9. august 1961, hvorefter han var eneejer.

Butikken, som løbende var blevet moderniseret og ændret indvendigt, blev udvidet den 11. december 1979, da Hjalmar Johnsen købte nabomatriklen nr. 1bv på 299m² af **A/S SIMA Plastic og Lædervarer** for kr. 450.000 og tillagde den til matrikel 1bt, som herefter samlet udgjorde 496m².

Hjalmar Johnsen drev forretningen som eneejer i 35 år, indtil han solgte den videre til sønnen **Jens Jørgen Johnsen** den 5. marts 1996. Han havde forinden været i købmandslære i Lind ved Herning, hvorefter han drev forretningen videre i godt tyve år, indtil "**Møllefonden**" købte forretningen den 31. januar 2017 med henblik på nedrivning og opførelse af et nyt butikshus skråt over for Troldhede Skole. **Troldhede Butikshus ApS** blev registeret den 16. marts 2017 med god opbakning fra byens beboere som anpartshavere. Indvielsen af den nye købmandsbutik **Min Købmand** samt tankstationen **Go'on** fandt sted lørdag den 1. september 2018.

Den gamle købmandsforretning ophørte således efter i mere end 100 år at have været den førende købmandsbutik i Troldhede. Bygningerne blev i foråret 2019 jævnet med jorden og arealet henlagt ubebygget.

Billedet som kilde til interessante historier.

Nu hvor der er styr på ejerne af ejendommen gennem tiden, vender vi tilbage i tiden og til billedet af butikken, som tillige er vist i indledningen af artiklen.

Hvem er det, som står på trappen til butikken, og hvad ved vi om dem samt prøve at finde ud af, hvordan de sammen med mange andre personer fra den tid, indgik i og påvirkede Troldhedes lokalhistorie og byens udvikling.

På fotoet ses enken Ane Hansine Flodgaard og børnene Gerda, Signe og Elisabeth Amalie. Årstallet vurderes til at være ca. 1911-1912

Der er især to ting, som kan spore os nærmere ind på, hvem vi ser på billedet. Det ene er skiltet, der hænger på forretningen: *"A. Flodgaard Manufakturforretning"*, og det andet er resterne af en inskription over døren: *"Herreekviperingsforretning"* samt noget udvasket og ulæseligt, formentlig et navn.

Men netop ejeren af ejendommen og forretningsindehaveren behøver nødvendigvis ikke at have været identiske, fordi butiksindehaverne meget vel kunne have lejet sig ind. Det kan dog konkluderes, at der har været drevet de to nævnte forretninger i ejendommen, inden købmand Jens Jørgen Marinus Jørgensen overtog ejendommen den 5. april 1918.

På billedet i butiksdøren står en voksen kvinde og tre piger, hvoraf den ene er handicappet og bruger "krykker" og ser ud til at mangle venstre ben. Skiltet, der hænger på butikken, fortæller os, at det er **A. Flodgaard**, der har forretningen. Det vil også fremgå efterfølgende, at det er A. Flodgaard og hendes børn vi ser på billedet.

Kreaturhandlerens enke.

Ane Hansine Lauridsen kom til verden den 15. april 1877 i Skærbæk, Nr. Vium sogn. Hun var det første barn af elleve som husmand Simon Lauridsen og Karen Hansen fik.

Den 29. oktober 1897 blev Ane Hansine viet i Nr. Vium Kirke til *Mads Flodgaard Jensen*. Han var født den 5. juli 1871 i Faster, og søn af Jens Christian Jensen og Elisabeth Amalie Madsen. I 1894 kom Mads Flodgaard som 23-årig tættre på Troldhede, da han forpagtede en landejendom beliggende et stykke uden for Troldhede i retning mod Nr. Vium i Torvig. Anno 2023 var adressen på matriklen Roderdal 9.

Herefter ernærede han sig som kreaturhandler i Troldhede. Han havde den 10. september 1908 købt matriklerne 1bq og 1bs af møller Christen Olesen samt matriklerne 1da og 1db af smed Knud Jensen. De nævnte matrikler var beliggende tæt på møllen og strakte sig i nordlig retning og udgjorde et relativt stort areal, som i 2024 svarer til grundene beliggende på den østlige side af Aakjærvej og den vestlige side af Mølgårdsvej.

Sammen fik Ane og Mads følgende børn:

- Jens Christian Flodgaard Jensen, f. 5-2-1898, † 2-9-1968 i Skjern Å, Sdr. Felding. Begravet 7-9-1968 på Troldhede Kirkegård. Han var uddannet malersvend og blev i 1928 gift med Magda Eleonora Jakobsen, som han blev skilt fra i 1948.
- Karen Marie Jensen, f. 28-1-1900, † 19-1-1995. Hun blev gift i Troldhede Kirke den 14. juni 1931 med chauffør og senere cigarhandler Villads Sønderby Villadsen, søn af gårdmand Claus Nikolaj Villadsen og Petrea Eskesen, Borris. Villads' søster, Jenny Marie Thomasine Villadsen blev i øvrigt gift med købmand Jens Jørgen Marinus Jørgensen, som den 5. april 1918 overtog *Tårnbygningen*.
- Elisabeth Amalie Flodgaard Jensen, f. 15-2-1902 † 12-3-1930 på Herning Sygehus af knoglebetændelse, som hun havde haft i et par måneder inden hun døde. Hun blev begravet på Troldhede Kirkegård den 17. marts 1930.
- Signe Laura Jensen, f. 23-3-1905 † 23-10-1927. Hun blev gift i Troldhede Kirke den 28. oktober 1927 med slagter Mads Dalsgaard Jensen, f. 2-2-1906 i Ringkøbing, søn af hotelejer Ole Jensen og hustru Marie, Ringkøbing.
- Aage Emil Flodgaard Jensen, 15-12-1906. Han døde som 3-årig den 9-4-1909 og blev begravet på Troldhede Kirkegård den 15-4-1909.
- Gerda Flodgaard Jensen, f. 12-10-1908. Hun døde ugift 27 år gammel i 1936 på Vejlefjord Sanatorium. Hun var ved sin død husassistent og havde adresse på Mørupvej i Herning.

Mads Flodgaard Jensen døde af tuberkulose i en alder af kun 40 år den 18. november 1911. Under navnet Anna Flodgaard indrykkede hun denne dødsannonce i flere dagblade.

Han havde senest drevet kreaturforretning fra matriklerne 1da, 1db, 1bq og 1bs, som lå tæt på Trolldhede Mølle og Trolldhede Station. Efter hans tidlige død stod Ane Hansine nu i slutningen af 1911 alene tilbage med fem børn i alderen 3 til 13 år, idet deres treårige søn Aage Emil døde den 9. april 1909. Som det fremgik af dødsannoncen, brugte hun nu *Anna* som fornavn.

De ovenfor nævnte matrikler, som Mads Flodgaard havde ejet, kom på tvangsauktion i september 1912. Resultatet heraf blev, at particulier S. Chr. Sørensen af Hellerup, København købte dem den 20. februar 1914. Han havde matriklerne indtil 13. december 1919, hvor de blev solgt til H. A. Hansen. Han havde matriklerne indtil 24. marts 1936, hvor de blev solgt til maskinarbejder Bernhard Chr. Lauridsen. Adressen anno 2024 var Østergade 15.

[Livet fortsatte for Ane Flodgaard.](#)

Alenemor med fem børn måtte især på daværende tidspunkt have været en stor udfordring. Hun skulle holde sammen på sin familie efter den store sorg at have mistet sin mand og børnenes far. Det var formentlig omkring dette tidspunkt, at hun besluttede sig for at få sin egen manufakturforretning og leje lokale i *Tårnbygningen* af Carl Ferdinand Hansen. Hun må sikkert have haft et godt ry i byen og ses bl.a. som fadder ved en dåbshandling i kirken den 10. juli 1913, hvor "*Enke Ane Flodgaard, f. Laursen*" ifølge kirkebogen står fadder ved dåben af Verner Marinus Friis, født den 22. marts 1913 i Trolldhede. Han var søn af slagter Harald Sofus Friis og hustru Dagmar Amalie Tagmose.

Ane Flodgaard ses ved flere lignende begivenheder i tiden efter at hun blev enke. Hun var tilsyneladende vellidt og havde vel en vis position i byen på grund af sin forretning og sit ægteskab med afdøde Mads Flodgaard, som til sin død i november 1911 havde drevet kreaturhandel i Trolldhede.

[Carl Hussmann var selvstændig slagter i Trolldhede.](#)

Slagtermester *Carl Heinrich Friedrich Richard Hussmann* og hans hustru, Georgine Petrea Hansen flyttede fra Herning til Trolldhede i 1906. De var blev viet i Aabenraa den 11. april 1898.

Georgine var født i hertugdømmet Slesvig på øen *Sild* den 1. juni 1878 som datter af Jakob Friedrich Hansen og Maiken Baggine Christiansen.

Portrætfotos stillet til rådighed af efterkommer Jane Huss

Carl Heinrich blev født 22. december 1869 i Tyskland lidt sydvest for Hannover i byen Bessingen. Han var søn af Heinrich Friedrich Wilhelm Hussmann og hustru Hanne Wilhelmine Louise Charlotte Meyer. Den 1. februar 1901 var Carl Hussmann slagter på Andelsslagteriet i Esbjerg, og de boede

da til leje hos restauratør Sillas Sillasen, Varde i den af ham ejede ejendom på Boldesagergade i Esbjerg.

På årets sidste dag den 31. december 1907 købte Carl Hussmann matr.nr. 1v, beliggende Jernbanegade 7 af gårdejer J. Chr. Krogh og Gæstgiver Chr. Christensen. Herfra havde han som lejer af lokalerne drevet sin slagterforretning i Troldhede, siden han i 1906 flyttede til byen. Nogle af byens ældre generationer vil formentlig huske "oksehovedet" der sad over porten ind til det lille slagteri. Det var også her fra adressen, at den senere slagtermester Chr. Christensen (*ikke at forveksle med gæstgiveren af samme navn*) startede sin forretning, inden han i flyttede den til Jernbanegade 3 ved siden af Hotel Troldhøj i slutningen af 1956.

Carl Hussmann blev enkemand den 4. juni 1913, da hans første kone, Georgine Petrea døde som kun 35-årig på Ringkøbing Amtssygehus i Herning. Dødsårsagen var ifølge dødsattesten indeklemt brok. Blot små tre måneder tidligere den 10. april 1913, havde hun født en søn. Georgine Petrea blev begravet på Troldhede Kirkegård den 9. juni 1913 - samme dag som sønnen Georg Peder Richard Hussmann blev døbt i kirken. Valget af navnet *Georg Peder* var nok sket i kærlig respekt til barnets netop afdøde mor. Hendes gravsten står på Troldhede Kirkegårds lapidarium.

Slagteren giftede sig med kreaturhandlerens enke.

Som slagtermester i Troldhede havde Carl Hussmann en naturlig professionel relation til kreaturhandler Mads Flodgaard, som tidligere nævnt døde kun 40 år gammel i 1911 og efterlod sig hustruen Ane Hansine Flodgaard, f. Lauridsen og fem børn.

Efter hustruens død var det derfor måske naturligt for Carl Hussmann at forene sig med Ane Flodgaard i et nyt ægteskab for dem begge. De blev viet den 1. december 1915 i Troldhede Kirke. Forloverne ved vielsen var naboen til slagter Hussmann, husejer Mads Sørensen som boede i Jernbanegade 9. Den anden forlover var Ane Hansines far, husejer Simon Lauridsen, Nørre Vium.

En god måneds tid før brylluppet den 28. oktober 1915 blev der tinglyst ægtepagt mellem Carl Heinrich Friederich Hussmann og Ane Hansine Jensen, f. Lauridsen, så de af ham ejede matrikler i Viumkrog Ejerlav, nr. 1v (*Jernbanegade 7*) og 1dl (*Sdr. Feldingvej 16*), kunne forblive hans særeje i det nye giftermål. Sidstnævnte matrikel solgte Carl Hussmann den 10. marts 1927 til slagtermester Niels Knudsen Nielsen.

**Carl Hussmanns
Slagterforretning**
Altid friske Varer til billigste
Dagspriser. Varerne bringes
ove alt i Byen. Flæsk og Kød
modtages til Røgning. Tlf. 11.

Annonce fra Slagter Hussmann indrykket den 1. marts 1922 i Herning Avis, mens han stadig drev forretning i Troldhede.

Ane Hansine og Carl Hussmann fik den 12. maj 1917 deres eneste fælles barn, sønnen Harry Emil Hussmann. Han døde i Toftlund den 8. september 1998, 81 år gammel.

Carl Hussmann havde den 21. januar 1921 investeret i landbrugsjord på matriklerne 1bi og 1di, som var et større areal under gården "Hvirveltoft". Gården lå skråt over for skolen på Dalgasgade. Sælgeren var gårdejer Mourids Jensen, der også ejede "Mølgaard". Han var på den tid en meget fremtrædende person i Troldhede.

Ved folketællingen den 1. februar 1930 havde Ane Hansine og Carl Hussmann sønnen Harry Emil boende hjemme i Troldhede, mens deres søn Georg Peter Richard var tjenestekarl hos gårdejer Jens Evald Korsholm i Sønderup, Nr. Vium.

I 1939/1940 flyttede Ane og Carl Hussmann til Herning, hvilket fremgik af den følgende folketælling som fandt sted den 5. november 1940. Ane og Carl Hussmann havde da et brød- og mælkeudsalg på *Grønnegade 19* i Herning (se foto).

Forretningen Grønnegade 19, hvor den kendte Herning fotograf Hugo E. Madsen flyttede ind i 1954.

Foto: Herning Lokalhistoriske Arkiv på Arkiv.dk

Begravet på Troldhede Kirkegård.

Otte år senere den 12. juni 1948 døde Carl Hussmann 78 år gammel på Kommunehospitalet i Horsens. Han blev begravet på Troldhede Kirkegård den 16. juni 1948.

Ane Hansine levede yderligere 17 år og forblev enke indtil sin død den 11. maj 1965 på "De Gamles Hjem" i Skjern. Hun blev 88 år gammel og begravet den 14. maj 1965 på Troldhede Kirkegård, hvor begge hendes mænd også var blevet begravet.

Carl Hussmann's gradsten på Troldhede Kirkegårds lapidarium

Afslutning

For interesserede i Troldhedes lokalhistorie er der meget stof at finde i de læseværdige beretninger om personer, familier, begivenheder og dokumenter af forskellig art på Troldhede Arkivs hjemmeside:

<https://troldhedearkiv.dk>

Desuden findes omfattende beretninger med billeder på Facebook-gruppen:

"Gamle Billeder fra Troldhede"

April 2024

John Søndergaard Nielsen

Lokalhistoriker ved Troldhede Lokalarkiv

Et tidsbillede af en periode i Troldhedes historie